

M A G Y A R K U R I R.

*Indult Bécsből, Kedden, Julius' 4-dikén, 1826.**Török Birodalom.*

A' Konstanczinápolyból Jun. 6-dikán indult tudósítások szerint a' Biztosok, Hadi Efendi és Ibrahim Efendi, kik az Orosz Biztosokkal való alkudozásokra Akkiermanba rendeltettek, oda a' magok nagy számú kísérelőkkel egyetemben, ezen napon még nem indultak vala el: hanem, hogy két napok mulva elfognának indulni, kétségen kívül való dolognak lenni erőssítették. Bucharestbe Jun. 14-dikén még bizonytal meg nem érkeztek volt.

A' Porta olly dologra tette-meg az első lépést, hogy ha tellyesen végre halthatja, nagy erősséget szerez általa az Otomannus birodalomnak. Ez az ügy nevezett Nizam Geddi, vagy a' Török fegyveres sergeknek az Európai egyéb Hatalmasságok' fegyveres népének fenytéke szerint való elintéztetése. E' szerint annyi számú linéa sergeket állíthat-ki a' Porta, a' mennyi külömben kitelik birodalmának tartományaiból. Ezen nagy újítás, melly már több ízben megpróbáltatott, 's mindenkor olly akadályokra talált, hogy már két Szultánoknak éltek' veszteségébe került, most is sok ellenzőkre talált a' Jantsárok között, de még se olly sokra mint más előbbeni alkalmatossággal. Az Egyiptomi Vice-Király Moréai példaadásai okozták egy részint, hogy a' dolog meghatározathatott; hova járult az a' bölts előre való vigyázás is, hogy ezen újítás mellett a' Jantsároknak és tengeri katonáknak is megahagyattak még most előre való képpen az ő eddig fennállott privilégiumaik.

„A' Török sergeknek ezen új elintéztetése (így írnak Konstanczinápolyból Jun. 10-dikén), minenkutánna titokban régóta főzetett és fontoltatott volna, végezetre legnagyobb eltökéllettséggel munkába vétetett 's végre is hajtatott. A' Muftinál nagy és számos gyűlés tartatott, melybe a' seregosztályoknak legfőbb Kommandánsaik, a' Jantsárok' Generál-Stábja, 's minden egyéb katona legfőbb Vezérek öszsze hívattattak, 's annak bizonyosságára, hogy a' dologban mindnyájok megegyeznek a' Császári parantsolat, a' melly ezen gyűlésben a' Jantsároknak, vagy mint ezen parantsolatban neveztetnek, a' Nemzeti milizsiának reformáltatása eránt felolvaslatott, mindnyájok által aláíratott 's megpétseltetett.

Eleintén úgy látszott, hogy most nem fog talám ez a' nagy változás valami veszedelmes következt vonni maga után: ámbár fel lehetett tenni, hogy egy olly nemzetnél, melly illy nagyon ragaszkodik a' megszokott rendtartáshoz, tsak ugyan fognak ennek nem kevés ellenzői támodni. Valóban így is üte-ki a' dolog, melyről e'képpen írnak ugyan Konstanczinápolyból, az ügy nevezett Frankok városából, Perából, Junius' 16-dikán: — „

„A' Jantsárok' a' magok' új elrendeltetéssek miatt békételenkedvén, e' hónap' 15-dik napján rebelláltak, melynek hallására a' Császár azonnal bémént a' maganyári lakhelyéről Betsiktásból a' Szerályba. Az Aga-Basa 's meg az a' Basa, ki a' Bosphorus tengernek Ásiai part-

jain vezérkedik, sergeikkel azonnal béindúltak a' Császár' parantsolatjára Konstan-
czinápolyba. Ugyan oda nyoltz ezer Top-
schik (ágyuzók) is rendeltettek-bé. A' Csá-
szár tellyesen eltökéllvén magában, hogy
a' Jantsároknak semmit nem engedvén, a'
meghatározott intézeteket állhatatosság-
gal végre hajtattja, a' Proféta' zászloját ha-
ladék nélkül kifüggesztette, 's a' városnak
minden részein kihirdettette, hogy mind azok
kik az igaz Hit mellett állandósággal meg-
akarnak maradni, tüstént gyülekezzenek
összse. A' parantsolatnak végrehajtását
pedig egyéb eránt az Aga-Basa tellyesen
véghez vitte. Az Ulemák mind a' Szerály-
ba gyültek összse. A' Proféta' szent zász-
lójának szemlélésére egyszerre megféle-
lettek a' Rebellisek. A' nép nagy sokaság-
gal a' Proféta' zászlaja felé kezdett szalad-
ni: a' Rebelliseknek ellenben nagy része
oda hagyta a' Rebellió zászloját, 's az Aga-
Basa ezt látván, azokra, kik a' támodás'
zászlaja mellett megmaradtak, kartáts-tü-
zet adatott, kaszármájokat meggyújtatta,
's őket minden felé üzőbe vétette, ugyan
ezen napon délutánni 3 órakor így állot-
tak a' dolgok: — „

„A' Nagy Vezér egy fegyveres se-
reggel a' Szultán' Moschéja' Udvarán lóge-
rezett, ugyan ott az Ulemák összse gyüle-
kezve tanátskoztak. A' Szultán a' birodal-
om' Nagyjaival a' Szerályban várta a' dol-
gok' kimenetelét. A' Nagy Vezérhez min-
den szempillantatban hordták a' foglyo-
kat, kik azonnal mind megölettettek. Ezen
napon reggeltől fogva már száz Jantsár-
tiszteknél többek megölettettek. Konstánczi-
nápolynek minden kapuji bezárattatva ál-
lának egyen kívül; 's Ágyuzó és Polgár
fegyveresek által őriztettek. Némelly ma-
radvány Jantsár csoportok kemény kő-há-
zakba vévén futásokat, az Aga-Basa' kato-
náji ezen házakat körül vették, 's ezekből
egy Jantsárt is ki nem bortsátanak.

A' Frankok' városában Perában azon-

közben tellyes tsendesség uralkodik; 's az
Előljárok olly jó rendet tartanak, hogy
azok, kik Perában laknak, azt gondol-
hatják, hogy száz mértföldnyire vagynak
Konstánczinápolytól. —

A' Rebellisek, kiknek plánuma e'-sze-
rént tellyesen semmivé lett, eleintén a'
Nagy Vezérnek, az Aga-Basának, a' Jan-
tsárok' Agájának, a' Muftinak, és a' Re-
schid Efendinek, fejeiket kívánták. A' Csá-
szár, mint közönségesen szokott, tegnap
(Jun. 15-dikén) is megjelent a' Mosché-
jában.

Konstánczinápolyból olly tu-
dósítás is van már Bétsben, a' melly on-
nét Jun. 19 dikén indult, 's ennek is an-
nyi a' foglalattja, hogy a' Jantsárok' serge
tellyesen eltöröltetett; az ő Czimereik már
mindenünnét levétettek. Az ő tisztjeik, 's
mások is nagyobbadon, kik valamint az
előbbeni támodásokban, úgy ezen mos-
taniban is, a' Jantsárokkal tartottak, a'
mostani véres zürzavarban nagyobbára
mind elhullottak, vagy Hohér-kéz által
ölettettek-meg.

A' felállittatandó új Török sereg A s-
sakiri Mohamedije nevet fog viselni,
melly annyit tesz', mint Új Győzedel-
mes hadi sereg.

Hogy a' tsendesség ezen nagy válto-
zásnak alkalmatosságával meg ne háborít-
tassék, melly mindazáltal meg nem eshe-
te, azon nagy tanátskozásban, melly előre
tartatott, meghatározottat vala, hogy a'
Jantsárok' Statútumai és privilegiumai fenn-
tartassanak, hogy a' fizetésen lévő tagok
a' fizetést ez után is megtarttsák, azzal a'
külömbsséggel, hogy az azzal való élést,
mint eddig szokásban volt, ne tehessék
által más személyekre. Az eddig fennállott
196 Jantsár-Ortak közzül most tsak 50-nek
válosztattak vala ki, 's ezek közzül min-
denikből 150 embereket akartak kivállo-

gatni a' végre, hogy új Ortáknak formáltatására szolgáló törzsökül szolgáljanak, a' melly új Orták Európai módon gyakoroltatnának 's aktív szolgálatra fordítottatnának, 's a' melly módon egy 7500 emberekből álló törsök katonatsoport formálódna, a' melly megszűnés nélkül fennállana 's a' reguláris fegyveres népet folytában szaporítaná. Az új sergeknek Iskendschi-Neverát (disponibilis sereg) vagy Taa-
limli-Asker (Gyakorlott tsapat) név adatott vala. Ezt a' nevezetet, Nizám-Gedid, melyet a' III-dik Szélin' szerentsétlensége igen boldogtalan emlékezetüvé tett vala, most szorgalmasan el akartak kerülni, hogy tsak meg se említették. A' köz emberek napszáma 90 Asperre vagy 30 Parára határozatott vala; melyhez képeest rangjok' nevedése szerént emeltetett, feljebbfeljebb, a' Generálisok' 's egyéb tisztek fizetése.

Az új katonák ruházatot és fegyvert kapnak. Az ő fegyverek bajonetos puska és kard. Ruházatjuk egy veres kaput, melly a' testekhez áll; egy fenn jó bő, 's a' térdjeknél szűkebb, kék nadrág. Fejeiket zöld posztóbol való, 's juh bőrrrel prémzett kalpag fedi.

Gyakorlásaikat télben az eddig volt Jantsár kaszárnyákban, nyárban a' szabad piatzokon teszik bizonyos és meghatározott napokon és órákon. Ezen új armádának gyakoroltatására az Egyiptomi armádától várják a' tiszteket, kik már útban vagynak Konsánczinápoly felé. Az ágyuzók' száma neveltetni fog.

Az első határozás szerént ezen új katonai intézetnek most előre tsak Konstanczinápolyra 's itt is tsak a' gyalogságra kellett volna kiterjedni; 's az után kellett volna a' fő városból a' tartományokra 's a' lovasságra is továbbtovább terjesztetni — hanem, hogy már most, minekutánna a' Jantsár sereg, úgy szollván egy tsapás által semmivé tétetett, még ezután fog megválni, hogy telyesen mitsoda Organizálta-

tás fog a' Török nemzeti katonaságnak adatatni, midőn már most nints ok réa, hogy az eddig szükséges elővigyázattal kellessék tenni a' Jantsárokkal való újításokat.

Ezen Konstanczinápolyi újabb tudósításokban meghatározott módon íratatik már most, hogy a' Portától kineveztetett Biztosok Jun. 8-dikán valósággal útnak indultak az Orosz Biztosokkal való alkudozásnak helyére Akermann városába; 's elindulások előtt barátságosan meglátogatta őket a' szállásaikon a' Konstanczinápolyi Orosz Követségi Ágens Minciaky úr.

Francia Ország.

Aza' Beirai Princzaszszony, a' Brazíliai Császár' idősb élő gyermeke, kinek ő Császári Felsége a' Portugalliai K. Koronát által engedte, 1809-ben April. 4-dikén született.

Azon 10 pontokból álló Görög Jovalat, melyről az utóbbi két M. Kurírban emlékezet tétetett, 's a' melyet a' Görögök mint Ultimatumot a' Konstanczinápolyi Anglus Nagykövethez küldöttek a' végre, hogy a' Reisz-Effendinek adja által, Párisban közönségessé lévén, sok féle szóval és írásban való okoskodásokra adott alkalmatosságot, melly okoskodások közül itt következnek némelleyek: — A' Francia Kurír olly vélekedésben van, hogy az tsak mint madárfogó-urok úgy vettetett a' Görög Nemzeti Gyűlés' elejébe, 's a' melybe ez, Messolongi elesése miatt megijedvén, valósággal belé is ment. Nem lehet képzelni, hogyan gondolhatta ezen Nemzeti Gyűlés azt, hogy a' Porta ezen kemény feltételekre rájok álljon a' magagyőzedelmeinek idején, holott ő még akkor se mondott le semmi jusairól, mikor a' Görögök voltak a' győzedelmesek. Eppen illy kevésbé bizhat pedig a' Görög Nemzeti Gyűlés az Anglus közbenjáróskodás-

hoz is; mert ha valósággal jóvát kívánta volna Anglia a' Görögöknek, nemesebb módon tehetne volna lépését, nem illy homályos és kötelőzködő közbenjáróskodás által. — Az Aristarque azt mondja, hogy ez a' Görögökre nézve tétetett lépés, csak némelly Keresztyén Kabinétek' munkája, melyben még csak azzal a' tisztelettel se viseltettek Fr. országhoz, hogy őtet a' felől tudósították volna. A' Görögök' feltételei olyanok, hogy azoknak helybe-nem-hagyattathatassokat előre látni lehetett; de különben is egész ellenkezés találtatik e' két dolgok, tudniillik a' függetlenség és adófizetés között. Anglia maga se hízelkedhet magának ezen közbenjárás' kiütésével; nem is egyebet látszott ő, mint Diplomátikus akarni, hanem csak hogy a' további alkudozásnak lántzához az első gyűrüt megtalálhassa, meg győződve lévén a' felől, hogy a' többek azután, egyik a' másikából fognának folyni. Egy kevésbé bátor szívű, és jártos Frantzia Minister azonban a' dolgoknak illy állapotját még a' maga hasznára fordíthatná, 's több e' félek. — A' Constitutionel másképpen ítélt a' Görögöknek jóvállataikról. Ő ezeket mind betsületeseknek találja, kivéven ez egyet, hogy adófizetést ígértek a' Törököknek: de úgy ítélt azonban, hogy Görög ország így is szerentsésnek tarthatja magát, csak hogy most, mint Hayti, valamelly kár-fordító summának lefizetése által függetlenségre szert tehesse. Hogy a' Törökök ezen feltételekre ráálljanak, azt ő is éppen úgy nem reméni, mint a' Párisi Kurír, hanem ő, t. i. a' Constitutionel, illy megjegyzés által módosítja szavait: — „Csak azon egy esetben ígérhetne Görög ország szerentsés kimenetelt az Anglus közbenjárói alkudozásnak, ha az Anglus Országlószék a' maga kívánságát nyilvánosságos és meghatározott kifejezésekből álló fenyegetődzések által hathatósítaná, melyek annyival is inkább megilletnék a' Di-

ván' elméjét, mivel tudja, hogy Angliának nagy tengeri ereje van a' Középtengeren. Egyéb eránt minden esetre bölts lépést tettek a' Görögök, midőn ezen békességes feltételekkel megkínáltatták a' Portát. Anglia ezen közbenjáróskodás által elköteleztetést veszen magára, annyiban, hogy azon Országot, melly magát az ő karjai közé vette, többé egészen el ne hagyhatja, 's Angliának a' dologba való ezen belé-avatkozása, ha mindjárt csak Diplomátikai módon, szóval, fejeztetik is ki, másokat legalább mérséklet-mutatásra 's Görög ország' jusainak betsülésére kényszerítheti.

P r u s s z s z i a.

Berlinből Jun. 17-dikén. Itt játszódnak tegnap a' Spontini' Murmahalját. A' ház tele vala nézőkkel. A' Király is megisztelte jelenlétével. Gondólható, hogy Monárkhiáknak minden théatromai követni fogják a' Berliniek' példaadását. A' Szépmesterségnek kiváltképpen nem kellene a' maga hazájáról elfelejtkezni.

A m é r i k a.

A' Montevideói Kommandáns kihirdetette, hogy ott 13 személyek 7000 Milreiseket (oda való pénznek neme) tettek össze, azoknak megjutalmaztatására, a' kik ezen két Hazaárulókat, Lavalléját és Fruktuósó Libeérát megölik. Megneveztetnek a' Proklamátzióban a' személyek is, kik a' kitett két jutalmakat azonnal kifizetik, mihellyest a' két árulóknak fejeik, testeknek egyéb tagjoktól megfosztatva, beműtattatnak. Külön-külön, a' Lavalléja fejiért 3000, a' Fruktuósó-Riber-rájért pedig 4000 Milreisok tétettek-ki. A' Proklamátzió illy Czimirás olvastatik két festett ember fejek mellett: Betstelen Árulók! — Egyiknek feje mellé 3000, a' másik mellé 4000 Milreis van írva.

B é c s.

Most a' második hete telik, mióta itt szörnyű meleg napok és éjszakák vagynak, mellyet nagyon nevel az, hogy majd semmi szél nem frissíti a' levegőt. Tegnap előtt a' Reaumúr mérőjén 26 grádusra lépett a' meleg. Vasárnap délutáni 5 és hat óra között szörnyű nehéz fellegzetek lepték-meg Béts felett a' levegőt, a' mellyek eleintén csak lassú menydörgéssel közelítettek az észak és kelet közzül oda, de végre olly rettentő égi háború fejtődött ki belőlök hogy csak Bétsben néhány versben letsapott a' menykő 's a' környéki falukon is több helyeken. Itt benn név szerént a' volt Minorita templomot érte, melynek most Olasz nemzeti templom a' neve: de leütött a' Landstraszsze, Wieden, Lichenthal nevű külső városokban is, 's másutt is. Jég-essőt nem okozott; csak záport, melly a' levegőt akkor egy kevésbé megfrissítette, de nem tartósan; más nap béállott a' szörnyű melegség 's így tartot ma is; hanem most délután 4 óra tájban hasonló menydörgéssel felhődzik, 's ismét esik.

Folytatása a' Cs. Felségek' utozásának Lambach felé:

„A' postalovak' változtatása után dob és trombita harsogás, mozsár ágyuk durrogása és sok ezereknek örvendező éljen kiáltásaik között történt az Ő Felségek' Wellsből lett tovább indulása. Mint a' városba örömet jelentő győzedelmi kapun jöttek vala bé, úgy ki meneteljek is hasonló kapun történt. A' Lambach felé közelítő országuton a' Guns kircheni Plébánus is használta a' jó alkalmatosságot az által, hogy a' Felséges útasokat az Oskolai ifjúságnak és a' közönségnek kiállítására által Ő F.geket szívesen köszöntötte, a' melyre nézve mind ezeknek emlékezete fog az 1826-dik esztendő maradni.

„Lambachban a' Szerzet' kapuja előtt győzedelmi-kapu vala zöld ágakból

felállittatva illy homlok-írással: Vivant Franciscus et Carolina! 's az a' kerek piatz, melly a' Szerzetnek szomszédságában találtatik és számos árus boltok által van körülvétetve, zöldfákkal 's zöld ágakkal és virág koszorúkkal vala oszlopos formálag felczifrittattva; hol Ő Felségek' úti szekereikből kiszállván, a' Szerzet' épületébe bészállottak.

Az úgy nevezett Szerzet'-hegyére felgyülekezett sokaságnak, dobok és trombiták' harsogása és minden harangok zúgása adtak a' toronyról hírt a' Felségek' megérkezése felől. A' Rudolph H. Regement-jének a' Szerzet'-kapujához állittatva lévő Kompánija, alig tudta a' Cs. Felségek' látását ohajtó sokaságot tartóztatni.

A' kiszálláskor a' Felső Austriai Országlószéknek 's Rendeknek Elölülője Báró Hingenau, a' Katona Fő Kommandáns Báró Kroyher, a' Linzsi Fő Törvényszék' Elölülője Schindler úr, a' Lambachi Szerzet' Káptalanja, a' Kremsiri Praelatus 's az Első és Második Kerületi Biztosok fogadták alattvalói tiszteletjek által a' Felségeket. A' grádsokon 24 leánykák hinteztek virágokat Ő Felségek' előtt, 's két gyermekek közzül egyik Felséges Urunknak egy borostyán koszorut, a' másik Felséges Asszonyunknak egy virágokból köttetett koronát nyujtott által.

E' volt 22-dikben; 23-dikben, mint már jelentettük estvéli 8 és egy fertály órakor Baváriai Király és Királyné Ő Felségek is kívánt jó állapotban megérkeztek, melyről Császár és Császárné Ő Felségek tudósittatván, azonnal megjelentek szállásokon a' Postaháznál.

Császár és Császárné Ő Felségek folyó Julius 1-ső napján, Lambachból, kívánt jó állapotban vissza érkeztek Lambachba.

kező Portugallus Országlóra 's a' Constitú-
tzióra nézve illy Császári Dekretumok hir-
dettettek-ki a' Cs. Birodalom' fő városában
Rio-de-Janerióban:

1. D e c r e t u m. A' Rio-de-Janerioi palo-
tában Ápr. 26-dikán 1826-ban.

„Mint hogy valamint a' Portugalliai
Monárkhianak jóvára úgy a' Királytól ki-
adatott Határozások eránt tartozó tisztelet-
re nézve is illendő az, hogy az én Felső-
ges Atyámnak a' ditsősséges emlékezetű
VI-dik Don Joaó Úrnak ezen esztendő-
ben Mártz. 6-dikán költ Dekretuma által
felállított Régenség fennálljon, ehezkép-
pen én jónak találom ezen Régenséget
megerősíteni, olly módon, hogy az Or-
száglást mind addig folytassa, valameddig
annak installáltatása véghez nem ment,
kit én a' Portugalliai Monárkhia' Con-
stitutziójában, mellyet én közvetés nélkül
egyenesen magam fogok Portugalliának
adni, Ok-levelében kinevezni akarok; mely-
ről a' nevezett Régenség ezennel tudósít-
tatik és ezt végre hajtani köteleztetik.“

2. D e c r e t u m. Mint hogy én a' ma-
gam Országlását a' Portugalliai Historiá-
ban nevezetessé tenni, emberiségemet (em-
beri gondolkodásomat) kinyilatkoztatni, 's
a' Királyi méltóságnak egyik legméltóbb
tulajdonával élni akarok, erre nézve jónak
találom, mind azoknak a' Portugallusok-
nak, a' kik ezen Királyi Dekretumomnak
napjáig, Politikai Vélekedéseikért fogság-
ban vagynak, Itélőszék előtt állanak, vagy
perbe idéztettek, Amnestiát, botsána-
tot, adni; melly mellett minden egysze-
ri vagy össze-foglalt elszökésekért 's min-
den olly bűnösökért is, mellyek három
esztendei erőltetett munkában, deportálta-
tásban, vagy az Országbeli avvagy külső
fogságban állanak, 's a' kiknek büntetési
idejeből még három esztendő hátra vagy-
nak, mellyeket nékiek még ki kellene ál-
lani, akár mi némű büntettek is, meg-
engedek; melly felől a' Régenség tudósít-

tatván, ő ezt végre hajtani, 's e'-felől min-
den Tisztikaroknál rendeléseket tenni kö-
teleztetik.

„Költ a' Rio-de-Janerioi palotában,
1826-ban, Ápr. 27-dikén.“

L e m o n d á s i A k t a. Dom Pedro,
Isten' kegyelméből Portugallia és Algarbia'
Királya, a' Tengeren-túl Áfrikai Király,
Guinea, a' Foglalásoknak, 's a' Szeret-
sen Országi, Arábiai, Persiai, és Indiai
Hajózásnak, Kereskedésnek Ura, hírül
adom minden Portugallus ember-alattvalók-
nak, hogy én, mint hogy a' Brasiliai Csá-
szári Birodalom és a' Portugalliai Király-
ság' javával meg nem egyeztethető az,
hogy Portugalliának 's az ahoz tartozó
Országoknak Királya maradjak, én pedig
ezen Státusokat minden töllem kitelhető
módok és eszközök által boldogítani kí-
vánom: erre nézve jónak találom önként
és tellyesen szabad akarattal, mind azok-
ról a' kétségbe hozhatatlan és megtámod-
hatatlan jusokrol, mellyekkel én a' Portu-
galliai Monárkhia'ra 's ezen Státusok' Feje-
delmi méltóságára nézve bírok, lemondá-
ni, 's azokat az én igen szeretett Leányom-
nak a' Grand-Parai Princzaszszonynak Don-
na Mária-da-Gloriának által engedni, hogy
ő azokon mint Országló Királyné, ezen
Császári Birodalomtól való tellyes függet-
lenséggel Uralkodjék, azon Constitú-
ciónak tartásaival megegyezőleg, mellyet én
ezen esztendőben Ápril. 23-dikán, Char-
ta-de-Lei név által, meghatározni, Por-
tugalliának adni, 's arra az alattvalókat
megeskettetni, jónak találtam. Továbbá ki-
nyilatkozatom, hogy az én fenn nevezett
Leányom a' Portugalliai Országló Király-
né a' Brasiliai Császári Birodalmat el nem
hagyja, valameddig én Tishti tudósításbol
meg nem tudtam azt, hogy Portugalliá-
ban a' Constitutzióra való megesküvés az
én parantsolatom szerént véghez nem ment,
és valameddig az a' Házossági Kézfogás,

melyre néki, az én akaratom szerint az én igen szeretett és nagyon betsült testvér ötsémmel Infans D. Miguellel lépni kell, véghez nem ment, 's maga a Há-zosság is el nem végeztetett. Így szintén az én tronusról való lemondásom 's által engedésem is munkába nem vétettek, ha ezen két feltételek között mind kettő nem tellyesítették. Ehez képpent parantsolom mind azoknak a' Tisztikaroknak, kiknek az én Charta-de-Leim felől tudósíttatni kell, hogy azt hirdettessék ki, hogy az én jelen lévő határozásom minden Portugallus alattvalók előtt tudva legyen; melly dolog az én Portugalliai Régenségemnek tudtára adatik, a' - végre, hogy kinyomtatassa 's a' leg hivatalosabb módon közönségessé tétesse, a' - végre, hogy tellyes foglalatja szerint végre hajtattassék.

„Költ a' Rio-de-Janeriói palotában Május' 2-dik napján 1826-ban.

„Alá írta: A' Király.

Franciaország.

A' Párisi Ujságok nagy meglepéssel írnak a' Brasiliai legújabb történetekről. Mihelyest a' Császár a' maga Bahiából Rióba lett vissza érkezésekor, Atyja' halála felől hirt vett, azonnal özsze hívatta a' Státustanátsot, a' melly béli tanátskozásoknak resultatuma a' lett (a' Constitúciónel szerint); hogy, mint Atyjának törvényes Örököse, mint Portugallus Király, hazája eránt való háládatosságát 's szeretetét az által kinyilatkoztassa, hogy annak Constitúziót adjon, melly mint mondják, a' Frantziákéhoz hasonlít. Oda járult a' közönséges Amnestia is. Elébb, mint Király, ezen két nagy lépéseket megtévén, azután tsupa szabad akarattal lemondott a' Királyi Koronáról, tsak azt a' hatalmat tartván-fel magának, hogy addig, míg a' Léánya az Uralkodásra megkívántató tellyes időt el nem éri, a' Ré-

genség' tagjait kinevezhesse 's le is tehesse. Gondólják, hogy a' Császár azon Titulusokat is meg fogná tartani, mellyekkel VI-dik Dom Joao élt mint Portugalliai Király, de ez nem bizonyos, leg alább a' Lemondási Aktában semmi említést nem látánk felőlle.

Bahiából Rióba lett vissza indulásakor illy Proklamátzió által bútsúzott-el a' Császár a' Bahiai lakosoktól: — „

„Bahia tartománya lakosai! Az általam a' Rióba való vissza indulásra meghatározott időpont elérkezett, a' közjó kívánja vissza indulásomat. Sajnálom, hogy tovább nem maradhatok köztetek, az öröme, háládatosság, és hűségnek bizonyosságai, mellyeket erántam kimutattatok, örökre meg fognak emlékeztetni engem' ezen tartománynak lakosaira, 's reménlem, hogy ti is örökre megfogtok rolam emlékezni, a' ki, mint Fejedelmetek, a' ti javatokért minden időben, minden veszedelmeken trutzolni fogok, és a' ki semmin inkább nem iparkodom, mint, hogy magamat előttetek valóságosan megesmeressem, hogy e' képpen azok által soha meg ne tsalattassatok 's a' veszedelem' örvényébe ne vezettessetek, a' kik magokat a' haza' és szabadság' barátjainak nevezni mérézlik, de azonban nem egyébre czéloznak, hanem hogy azzal Despotai módon bánjanak, azt lántzólva tarttsák; 's a' kiknek a' magok' önn' hasznán kívül soha semmi az ő elméjekben nem forog, 's a' közjóval legkissebbet se gondolnak. Legfőbb érzésem mindenkor hazám' és népem' szeretete voltak; ezen érzésem indított, hogy a' Constitúziót mindenkor betű szerint bétöltöttem. Tellyesittséték ti is az én Császári parantsolataimat, 's tudjátok-meg, hogy a' ti boldogságtok fog lenni a' resultatuma. Bahia, Mártz. 19-kén 1826-ban.

A' Frantzia Kurír, midőn még semmit nem is tudott a' Császárnak Portugalliára nézve kiadott rendelkezéseiből, a' mellyek ké-

sőbbre ugyan a Párisi Monitör által kihirdették, e-képpen beszélt Jun. 22-dikén: — „Azon hajó, a mely Bordeaux városába a Császárnak a Portugalliai koronáról való lemondásáról Tiszti tudósítást hozott, ugyan az a felől is bizonyos híreket hozott, hogy a Császár minden részrehajlásokat egyszerre megbékéltetett maga eránt ezen határozása által, 's valamint azokat, kik eddig mind azt erőssítették, hogy a Császár nem fog a maga új Birodalma tudniillik a Császárság eránt, állandó indulattal maradni, úgy azokat is, kik azt tartották, hogy Portugallia eránt nem fog sokat gondoskodni, egyszerre elhalgattatta. Az által, Brasiliának elsőbbséget adott, szembetűnőleg megmutatta, melly nagyon vonattassék azon nemzet eránt, melly őtet a thrónusra emelte vala; de egyszersmind azt sem mellőzte-el, hogy Portugallia eránt is szembetűnőleg kimutassa a maga jó indulatját, azon határozása által, hogy Portugallia ezen-túl, nem az eddig való módon, hanem Constitúció szerént fog kormányoztatni. —

Megjegyzik továbbá ezen levelek, hogy a Császár lemondása Portugalliára nézve azért történt Május' 2-dikán, hogy 3-dikán azonnal a Brasiliai Rendek' elibe lehessen terjesztetni a dolgot, mint a mely napon a Brasiliai Rendek a magok első ülését tartották.

A Portugalliai új Pairek között mindenik különkülön kinevező bilétet kapott a Császártól, melly hogy mi formájú és tulajdonságú legyen, mustrául azt hirdette-ki a Párisi Monitör, melyet a Császár, Abrantes nevű Marquishoz küldött, a mely ezen szavakból áll: — „Marquis Abrantes Don Pedro úr! — „En, a Király, olly Komplimenteket teszek az Urnak is, mint mindennek másnak, a kit szeretek. Erdemeire és jó tulajdonságaira nézve Ország' Pairjévé nevezem az urat. Ennyiben áll, a mit az Urnak

tudtára akartam adni. Költ Rio-de-Janeiroban, Apr. 30-dikán 1826-ban. Aláíratott a (Portugalliai) Király' kezével.

Lengyel Ország.

A Berlíni ujságlevelekben illy rendelkezés találtatik Warschauból Jun. 18-dikáról: — „

„A meghalt Császár I-ső Sándor' emlékezetének örökösíttetésére nézve, a kinek Lengyel Ország a maga létét 's a maga törvényes állását és megtartatását köszöni, meghatározta Miklós Császár ő Felsége, hogy a Lengyel országi pénzek az arany és ezüst pénzek, a boldogult Császár' mejj-képe ezen-túl is megmaradjon, olly módon, hogy a pénzeknek egyik oldalán az I-ső Sándor Császár és Király' mejj-képe a fején egy borostyán koszorúval együtt szemléltessék, illy Lengyel címírással: Orosz birodalom béli I-ső Sándor Császár, Lengyel Ország' helyre állítója, 1815. A pénznek másik oldalán legyen annak betse egy tserfa koszoruban kifejezve. A koszorún fellyül olvastassanak ezen szavak: Első Miklós, Minden Oroszok' Császárja, Lengyel Országi Ország-ló Király. A réz pénzek úgy maradnak, mint eddig voltak.

Nagy Britannia.

Lord Cochrane, a Londoni levelek szerént Jun. 23-kán indult-el a magagöz és egyéb hadi hajóival Görög ország felé: hanem azt írják felölle, hogy már most bizonyosan elindult, a mely környüllás, ha valósággal így van, azt mutatja, hogy nem sok sikere fog lenni az Anglus Nagykövet Konstánczinápolyi alkudozásainak a Görögökre nézve.

Az Anglus és Birmán sergek között való hadakozás véletlenül ismét elkezdődött, melyről illy Tiszti tudósítás érkezett Londonba: — „

„Mint hogy a' békeségkötés ráifikálását az Avai Király addig halogatta egy 's más szín alatt, míg az arra meghatározatva volt idő pont a' nélkül eltelt, hogy valami lett volna belőlle: erre nézve az Anglus Vezér nem tudott egyebet mit tenni, hanem a' hadakozáshoz ismét hozzá fogott, a' melly Jan. 19-dikén az Anglusokra nézve szerentsésen történt; Melloum vára elfoglaltatott, 's az ellenségnek minden ott találtatott ágyúji, hajóji, és hadi készületei, egy kevés pénzel együtt, az Anglusok' ragadományivá lettek.

„Ezen megerőssített városnak elfoglaltatása rárohanás által történt, melly után ismét tovább is vissza vonta magát az ellenség. Az Anglusok tsak 20 és néhány embert vesztek: hanem Sale nevű Obersterjek és Májor Frith terhes sebeket kaptak.

„Kelet-Indiában ismét két Indus Aszszonyok égtek hamuvá magokat megholt férjeknek holt testével együtt. Nevezetes, hogy az aszszonyok között az egyik 99, 's a' férje 100 — a' másik aszszony tsak 12, 's ennek férje tsak 15 esztendősek voltak.

Nevezetes Jegyzések egy Kutyról:

A' kutyák már sokszor emlékezetes dolgokat követtek-el az emberiség' segítségére. Megjegyzést érdemel az illy nemű történetek között ez is: —

Kremsnél a' Duna' partjához közel számos katonák feredtek múlt Jun. 12-dikén. Az egyik valami keveset uszni tudván, elbizta magát, 's kívül ment a' kijegyelt határon. Egyszer látják, hogy lesüllyedett, de hirtelen ismét felemelkedvén, segedelemért kiáltozott. Társai között egy se tudván uszni, tsak a' parton jártak töprönködve, de senki se segithetett rajta; a' szerentsétlent azonban továbbtovább vitte a' víz, de úgy, hogy a' fejének és karjának része gyakran látszatott. Néhány Krem-

si polgárok, kik ott le 's fel jártak, a' lármára oda siettek, de nem segithettek, mert ők se tudtak uszni. Az egyik, kivel egy kis-szerű, olly pudli-kutya volt, melly a' vízből ki szokott holmit hozni, próbát teszen; biztatja a' kutyát, e' bemegy egész a' katonáig, de hirtelen vissza tér; az Ura, kiált neki, 's megint biztatja — a' kutya megint próbát tesz, de ismét vissza tér, kétség kívül azért, hogy látta, hogy ember, a' mit ki kellene hozni. A' polgár azonban nem hagyta abba' a' dolgot, addig biztatta a' kutyát, hogy az harmadikszor is vissza uszott a' haldokló katonához 's a' haját meg akarta fogni, de az igen kitsi lévén nem tsiphette-meg; de további biztatásra végre a' vállát fogta-meg, 's olly fordítást tett rajta, hogy a' katona az ábrázatjával fordult felfelé, 's talám még magánál lehetett a' szegény katona, mint hogy a' kutyához kapván kezével, ennek egyik első lábát megfogta, 's ámbár fájdalmassan szorította, de a' kutya még se hagyta-el addig, míg a' parthoz olly közel nem hurczolta az embert, hol már katona társai is segithettek rajta, 's szerentsésen kihuzták, és sok dörgölés által az életre vissza hozták.

B é c s.

Az itt következő Nápolyi tudósítást a' Magyar Kurírral egy Bétsi Jóakarója közölte, mint a' melly valóban meg érdemli az ujságban való közrebotsáttatást: — „

„Olvastam annak idejében a' M. Kurírnak tavalyi XLVI-dik és ideji 44-dik darabjaiban, az Ingenieur Kapitány Goro Lajos Úr érdemlett megtiszteltetéseit. Én is közlöm az Úrral ugyan ezen Cs. Kir. Tiszt. Úrnak újabban történt két rendbéli igen szép megtiszteltetését.

„Egyik ezek között a' Pruszsiai Királynak hozzá küldött Levele, melynek Németből való fordítása e'képpen vagy Magyarúl: — „

„Az én külső dolgokra ügyelő Minis-
terem benyújtotta nékem azon munkát,
mellyet az Úr, *Wanderungen durch*
Pompeji czim alatt kiadott. Én azt kü-
lönös részvétellel fogadtam, mint hogy ez
nékem az én Nápolyban való tartóz-
kodásom' ideje béli kedves emlékezeteket
viszsa hozza, 's ezért való köszönetemet,
hogy az Úr ezen könyvet nékem megkül-
dötte, az ide mellékelt emlékeztető jellel
(*) visszonozom — „

„Berlin Jun. 14-kén 1826. —
„Friedrick.

(*) Ez egy szép brillánt gyűrű.

Hasonlóképpen Bourbon Károly
Lajos Spanyol Országi Infáns és Luc-
cai Királyi Herczeg, ki egy igen kipallé-
rozott lelkű ifjú Princz (a' boldogult He-
truriai Királyné fija), ki mellé a' fenn tisz-
telt Ingeieur Kapitány Úr, az alatt, míg
a' Princz Nápolyban tartózkodott, mint
Társasági (Gesellschafts) Gavallér, öt hó-
napokig vala rendeltetve (mint ez a' felho-
zott 44-dik M. Kurírban is megemlített),
ötet egy szép brillántos gyűrűvel, egy
nagy arany medaillal, és egy szép szürke
ifjú Anglus paripával ajándékozta-meg ke-
gyelmesen.

Alloquium Spect. Domini Samuelis Iga z
11-a Junii Viennae denati ad Amicos cir-
cumstantes ac moerentes Elegiacum.

Necquidquam tristes salso de fonte rigatis
Vultus, o nimium pectora chara mihi!
Fervida nil prosunt suspiria, nec pia vota,
Quae nimium sero mittitis ad superos. —
Est quidem ad aegroti lectum Chironis alumnus
Arte potis docta rumpere vincla necis:
Sed praesaga notans mortis jam signa pro-
pinquae,
Incertus, quid agat, jam pavidus refugit.
Non aliter, quam, cum correptus turbine
nauta
Expavet, objectis syrtibus et scopulis. —

Sed nec si medicus fugiat, desunt mihi sensa,
Credere quae jubent ultimum adesse diem.
Jam medium corpus frigus tenet, et tumi-
dum vix

Perbene qui norat, nosse caput poterit.
Circa aures strepitus, qualem vibrata remugit
Tellus, guttatim sudor ab ore fluit —
Est grave non nego tantos perferre dolores,
Sed gravius patrio credite abesse solo!
In cujus gremio residet quidquid mihi cha-
rum est,

Propter quod vitam ducere dulce fuit.
Haec quoque, qua moriar, semper fuit hos-
pita tellus,

In hac non exul Iustra duo emetior.
Abdita sed quaedam in loca vis natalia ducit,
Immemorem quae me non sinit esse sui.
Fata vetant! sed vos! quorum consortia semper
Grata fuere mihi, verba referte mea.
Dicite me totum patriae vixisse, nec ipsam
Mortem, propter eam sustinuisse grave est!
Si modo posteritas multo sudata labore
Scripta legens, dicat: vivere dignus erat! —
Et tu, qui patriae longo fors ductus amore,
Miskóltzina brevi fertilia arva petes,
Quae pater incolit a longo, qui oracula divum
Aeterna ore pio pandere saepe solet.

Si pietatis amans, non spreveris ultimum amici
Mandatum, precor, ut patrem adeas si vacat.
Nosces de candore suo, frontisque serenae
Majestate gravem: nomen et omen habet.
Non me vivere dic, verbisque exora ut ab omni
Abstineat luctu, et temperet a lacrymis —
Si modo cineribus parcat; nam quis dubitabit
Manibus ignotum hoc posse manere meis?
Transferat ardentem, quo me dilexerat ignem
In matrem, quae non jure noverca fuit.
Diligat orbatos, fratres, charasque sorores
Fratre suo, quem nunc Austria terra tegit!
Multa habeo, quae nunc dicam tibi chare So-
Aridus at pulmo jam negat officium. — (dalis!
Et vos o svaves lacrymas teneatis amici!
Singultusve pios rumpite, ne moriar
Antea, quam aeternum sejuncti, in limine
mortis

Vivite felices!!! — dicere non potui.

Haec quum dixisset subito altum conticuit —
nos
Ereptum flemus, flebit et omnis amans! —
J. F.

A' pénzfolyamat Julius' 6-dikán;

közép ár:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 90 3/4

Az 1820-béli sorsosok, 130 1/4

Az 1821-béli hasonlók, 114 4/5

A' Bankó Aktziák keltek 1080 3/5 forinton
Conv. Pénzben.

(A' mult Posta napi pénzfolyamatban hibásan voltak feltételve az Aktziák. A' száz-as számot egészen ki kell onnét törle-
ni, hogy tsak így maradjon: 1088 3/5).

Magyar Ország.

A' Pesti Ujság így ír Váczi Jun. 26-dik napján. A' Váczi Püspöki Megyében is elkezdődött a' közönséges Jubilaeumi Bútsújárás, melly Pünkösdt után 6-dik Vasárnaptól Karátsony Böjtje napjáig fog tartani. Megnyitotta ezt nevezetessen Váczon a' folyó Hónak 25-kén maga Mélt. Püspök, Fogarassi Gróf Nádasdy Ferencz Úr, a' ki az Ország Gyűléstől, néhány héti eltávozására kegyes Engedelem mellett, szeretett hív Juhai között tartózkodik, annál nagyobb lelki vigasztalására híveinek, mennyivel nem tsak az ő bölts rendelései, hanem a' magát jóban kímélni nem tudó személyében isméretes buzgó-sága épületes például képes volt azoknak szolgálni. Mert tegnap Egyházi szertartások szerint szokott pompás elfogadás kötelességétől felmentvén a' Káptalant, Székes Egyházába, egyedül Udvari Papságától kísértetve, annak mellékes ajtaján ment be, a' honnét, reggeli nyolczadtél órakor, a' Jőjjel Sz. Lélek', 's egyéb Imád-ságok' éneklésénél fogva, vezette a' Processiót más három, ezen Bútsú járásra nézve a' Helybélieknek kirendelt Templomokba, és végtére ismét a' nagy Templomba vissza; holott, szinte mint a' többiben, a' Bútsú' elnyerésére szabott Imád-ságok', és a' Szentséggel adott Áldás után, a' helybéli Plébános, és Fő Tisztelendő B a l o g I s t v á n által mondott Prédiká-

ció végével, pompás énekes Sz. Misét tartott, melly alatt a' Nevendék Papság, e' szent Bútsúnak elnyerésére, Méltóságos Püspökének kezéből, magához vette az Oltári Szentséget.

Sok szép, és épületes különösségek vonták magokra a' szemes Résztvevőnek figyelmetességét, mellyek őtet, máskori tapasztalásából meritett azon igasságnak bővebb megismérésére vezették, hogy valamint minden egyéb tselekedetre, úgy az Isteni Tiszteletnek előmozdítására is, az emberi gyarlóságnak leghatalmasabb indító eszköze légyen azoknak jó Példájok, kikre a' Sokaság leginkább figyelmez. Ugyan is, mivel a' fentisztelt Méltóságnak parantsolatjából, nem tsak az egész Nemes Káptalan, minden helybéli Szerzete-sek, a' Tanuló Ifiúsággal: hanem az egész Uradalmi Tisztség, és Udvari Szolgálaton lévők, szembetűnő Gyülekezetejekben; ezeknek példájok után pedig, mind a' Püspöki, mind Káptalan Városnak, nem külömben a' Siketnémáknak Előljárói, Neven-dékeikkel együtt, — az itt nyugodalomban lévő, és a' Nevendék Katonaság, 's egyéb számos lakosok ezen ájtatosságra megjelentek. Mondhatni: hogy a' városnak lakói' 11 ezret fellül haladó számának két harmada jelen volt. Sőt bámúlni kellett azon egy szívű, 's lelkű türelemességet, mellyel ez, nagytól kitsinyig, többnyire már hat órától a' nagy Templomnak tá-gas öblét eltöltvén, egész egyre két fer-tályig, a' mikor ez napi ájtatosság végét érte, a' lefolytát, és a' napnak hőségét, — egy két Aszszony, vagy Gyermek, el-bágyadását kivévén, — lelkesen kiállotta. Kik között méltó figyelmet gerjesztett mindnyájában a' Főtiszt. B o g y a i Mihály Kanonok Úr, a' ki jól lehet már 73 esz-tendei korának terhétől meggörnyedt, és többszöri szélütéstül inai elgyengültsége miatt alig mozog: mégis eme Bútsújárásnak minden részeiben állhatatosan részesült.

Nevelé nem külömben az Ajtatosságot, sőt bizonyos édes örömmel fogá el a' buzgó szíveket azon szép harmóniás Ének, mellyel, ezen alkalmatosságra, Nagy Tiszteletű Gabrielli Tamás, Mátsai Plébános Úr által készített Kottákból, a' Nevendék Papság elzengette az Antiphónákat; valamint az is, hogy a' mintezeknek végével, mindegyik Templomban, a' M. Püspök, a' bent lévő néppel, magyar nyelven, a' kiszabott Imádságokat elmondotta; — ezen időben, a' kint szorúlt egész Tanuló Ifjusággal, és a' Népnék egyéb részeivel, a' nélkül, hogy ezek soraiból ki-mozdultak volna, egy e' végre kirendelt Pap szintűgy imádkozott, úgy, hogy minden, a' mi kívül, belől, élni, 's mozogni látszatott, Egek felé emelt kézzel, 's térden állva egyesítette könyörgését a' bent buzgózkodó Fő Pappal.

Egyébbbaránt a' még hátra lévő három hasonló közönséges Bütsü járás a' Váczi Hívekre nézve, ugyan itt három egymás után következő Vasárnapokon, hasonló ajtatossággal fog tartatni a' Megyének egyéb részein pedig, mivel ezeknek külömbféle környülállásaihoz képest, az elrendeltetések helybéli Plébánosokra bízott külömbféle Vasárnapokon és Innepeken, a' mondott hat hónap alatt. Itt a' második Bütsü-járási Magyar Beszédet Főtiszt. Bártfay Márton Úr; 3-kát pedig, és 4-két Főtiszt. Tersztyánszky Imre, Váczi Kanonok Urak fogják mondani; — így a' három közbejövő Szerdákon N. Tiszt. K r a t o c h v i l a József Úr, a' helybéli nevendék Papság' Lelki Attya, német nyelven a' felső Parochialis Templomban, és a' N. Tiszt. Szarvas Ferencz Úr, Istenes Tudományok Tanítója, három ezekre következő Pénteken, a' Sz. Ferencz Szerzetesei' Templomá-

ban, tót nyelven, ugyan annyi Beszédet fognak, délutáni 4 órakor tartani.

E r d é l y.

Erdélyi tudósítások szerint, nem rég Etsellő falunak keleti végén (Alsó Fejérvármegyében, Szebentől 3 orányira) az ott lévő hegynék megtelepített részén, valami két ölnyi mélységben találtak egy óriás nagyságú; mészsze vált száraz földi állatnak tsontjaira, melly hihetőképben több ezer esztendő előtt valami tenger áradás, vagy víz özön által temettetett oda, mellynek folyása, úgy látszik, keletről nyugot-
ra ment. Az állatoknak mitsoda neméhez kelljen számlálni ezen állatot, valamint a' földnek más tájain is találtottakat, a' vízözön előttiékhez é, vagy még Ádám előtti teremtményekhez, nem lehet meghatározni; mert az emberek, kik kiásták, tudatlanságból olly rendetlenségbe hozták ezen óriási ásvány tsontokat, hogy lehetetlen öszveszerkeztetni. Bár a' Helységek Elöljáróji a' hasonló felfedezéseket a' felsőbb Tisztségeknek béjelentenek, 's azokat rendszer öszszerkeztetés által a' tudományoknak megtartanák!

A' Hébe' Segédtársaihoz.

Igaz Sámuel től véletlenül fosztam meg bennünket a' halál, 's így az ő Hébéje is megszűnik. Kérem azokat, a' kik ennek folytatását óhajtják, 's kedves kötelességöknek ismerik fenntartani a' lelkes, tudós, 's szeretetre-méltó szerénységű férfi emlékezetét, hogy dolgozásaikat tétessék-le minél elébb Pesten Tek. Szemere Pál, Debreczenben Tek. Péczeli József Urak' kezeikben, de leveleiket lepecsételve, 's az én nevemre megjegyezve.

Kazinczy Ferencz.